

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 40 §:n 4 momentti, 97 a §:n 4 momentti, 134 §:n 5 momentti, 135 §:n 2 momentti, 198 b §:n 1 momentti sekä 200 ja 201 §,
sellaisina kuin ne ovat, 40 §:n 4 momentti laissa 147/2025, 97 a §:n 4 momentti laissa 194/2015, 134 §:n 5 momentti ja 135 §:n 2 momentti laissa 673/2006, 198 b §:n 1 momentti laissa 426/2024, 200 § laissa 1022/2018 sekä 201 § laeissa 437/2019 ja 426/2024, sekä
lisätään 88 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 323/2009, uusi 2 momentti, 107 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 666/2024, uusi 6 momentti, lakiin uusi 136 a §, lakiin siitä lailla 1022/2018 kumotun 200 a §:n tilalle uusi 200 a § sekä 202 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1022/2018, uusi 3 momentti seuraavasti:

40 §

Oleskeluoikeus

Kansainvälistä suojelua hakeva saa laillisesti oleskella maassa, kunnes hakemukseen on tehty päätös, jollei 200 a §:n 5—7 momentista muuta johdu.

88 b §

Lähdön jälkeinen kansainvälisen suojelun tarve

Jos 102 §:n mukaisen uusintahakemuksen yhteydessä todettu 87 §:n 1 momentissa tarkoitettu vaino perustuu olosuhteisiin, jotka hakija on itse aiheuttanut kotimaasta tai pysyvästä asuinmaasta lähtönsä jälkeen ainoana tai pääasiallisena tarkoituksenaan saada aikaan tarvittavat edellytykset kansainvälisen suojelun hakemiselle, voidaan hakijalle myöntää turvapaikan sijaan 88 §:n 1 momentin mukainen oleskelulupa toissijaisen suojelun perusteella.

97 a §

Turvapaikkapuhuttelu

Turvapaikkapuhuttelusta laaditaan pöytäkirja. Puhuttelun päätyttyä hakija saa pöytäkirjasta jäljennöksen heti tai mahdollisimman pian puhuttelun jälkeen, ja hänelle annetaan kahden viikon määräaika toimittaa pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Määräaika voi olla pidempi, jos asian laatu sitä vaatii. Pöytäkirja voidaan tulkita hakijalle puhuttelun päätyttyä, jos Maahanmuuttovirasto katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi.

107 §

Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman lakkauttaminen

Matkustamista kansalaisuusvaltioon tai entiseen pysyvään asuinmaahan voidaan oleskelun kesto ja tarkoitus huomioiden pitää:

- 1) 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna vapaaehtoisena kansalaisuusvaltion suojeluun uudelleen turvautumisena;
- 2) 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna vapaaehtoisena asettumisena asumaan maahan, josta henkilö pakeni ja jonka ulkopuolelle hän jäi vainon pelosta; taikka
- 3) osoituksena 2 momentissa tarkoitetusta olosuhteiden muutoksesta.

134 §

Muukalaispassin myöntäminen

Muukalaispassi voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi. Ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle muukalaispassi voidaan kuitenkin myöntää enintään yhden kuukauden ajaksi. Muukalaispassi voidaan kuitenkin myöntää enintään yhdeksi vuodeksi, jos se myönnetään 136 a §:n mukaisesti rajoittamattomana.

135 §

Pakolaisen matkustusasiakirjan myöntäminen

Pakolaisen matkustusasiakirja voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi. Pakolaisen matkustusasiakirja voidaan kuitenkin myöntää enintään yhdeksi vuodeksi, jos se myönnetään 136 a §:n mukaisesti rajoittamattomana.

136 a §

Muukalaispassin ja pakolaisen matkustusasiakirjan kelpoisuusalue

Pakolaisen matkustusasiakirja ja sellainen muukalaispassi, joka on myönnetty 134 §:n 2 momentin perusteella tai joka on myönnetty henkilölle, joka on saanut oleskeluluvan 89 §:n perusteella, ei oikeuta matkustamaan ulkomaalaisen kansalaisuusvaltioon tai entiseen pysyvään asuinmaahan.

Pakolaisen matkustusasiakirja tai muukalaispassi voidaan kuitenkin myöntää rajoittamatta kelpoisuusaluetta, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy.

Kelpoisuusalueen rajoitukset merkitään pakolaisen matkustusasiakirjaan ja muukalaispassiin.

198 b §

Täytäntöönpanoa koskeva hakemus

Jos päätös käännättämisestä tai maasta karkottamisesta on tehty 95 b, 101 tai 103 §:n nojalla, täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä koskeva hakemus on tehtävä seitsemän päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi hakijalle. Määräaikaan sisältyy vähintään viisi arkipäivää.

200 §

Karkottamispäätöksen täytäntöönpano muussa kuin kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa

Muussa kuin kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa tehtyä karkottamispäätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu, ellei tässä laissa toisin säädetä. Jos asiassa tarvitaan valituslupa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, valitus ei estä täytäntöönpanoa, ellei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Päätös maasta karkottamisesta, joka on tehty 149 §:n 1 momentin 2—4 kohdan tai 4 momentin perusteella, voidaan panna täytäntöön aikaisintaan 30 päivän kuluttua siitä, kun päätös on annettu tiedoksi, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Päätöstä maasta karkottamisesta ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin 198 b §:n 2 momentissa tarkoitettu hakemus on ratkaistu.

Päätös maasta karkottamisesta, joka perustuu 51 §:ssä tarkoitetun tilapäisen oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä olevan perusteen poistumiseen, voidaan panna täytäntöön aikaisintaan kahdeksantena päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu tiedoksi hakijalle, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Ennen täytäntöönpanoa on varmistuttava siitä, että määräaikaan on sisältynyt vähintään viisi arkipäivää.

200 a §

Käännyttämis- ja karkottamispäätöksen täytäntöönpano kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa

Jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun perusteella, päätöstä käännyttämisestä tai maasta karkottamisesta, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu, ellei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä. Jos asiassa tarvitaan valituslupa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, valitus ei estä täytäntöönpanoa, ellei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Jos päätös käännyttämisestä tai maasta karkottamisesta on tehty 95 b §:n taikka 103 §:n 2—4 kohdan nojalla, päätös voidaan panna täytäntöön sen jälkeen, kun se on annettu hakijalle tiedoksi, jollei hallinto-oikeus toisin määrää.

Päätös, joka on tehty turvallisesta turvapaikkamaasta tulleen ulkomaalaisen käännyttämisestä tai maasta karkottamisesta 103 §:n 1 kohdan nojalla tai sellaisen ulkomaalaisen käännyttämisestä tai maasta karkottamisesta, jonka hakemus on käsitelty nopeutetussa menettelyssä 104 §:n 1 momentin 1—7 tai 9 kohdan nojalla ja katsottu 101 §:n nojalla ilmeisen perusteettomaksi, voidaan panna täytäntöön aikaisintaan kahdeksantena päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu tiedoksi hakijalle, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Täytäntöönpanoa ennen on varmistauduttava siitä, että määräaikaan on sisältynyt vähintään viisi arkipäivää.

Päätöstä käännyttämisestä tai maasta karkottamisesta ei saa panna täytäntöön 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla ennen kuin 198 b §:n 1 momentissa tarkoitettu hakemus on ratkaistu.

Toisen 102 §:ssä tarkoitetun uusintahakemuksen jättäminen ei estä aikaisempaan uusintahakemukseen muun kuin 95 b §:n nojalla tehdyn lainvoimaisen käännyttämispäätöksen tai karkottamispäätöksen täytäntöönpanoa.

Jos hakija peruuttaa valituksensa kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa, 102 §:ssä tarkoitettu uusintahakemus ei estä aikaisemman hakemuksen johdosta annetun lainvoimaisen käännyttämispäätöksen tai karkottamispäätöksen täytäntöönpanoa.

Ensimmäinen uusintahakemus, joka ei täytä 102 §:n 3 momentissa säädettyjä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, ei estä aikaisemman hakemuksen nojalla tehdyn lainvoimaisen käännättämisspäättöksen tai karkottamispäättöksen täytäntöönpanoa, jos uusintahakemuksen tarkoituksena on vain tämän päätöksen välittömän täytäntöönpanon estäminen tai viivyttäminen.

Ulkomaalaiselle, jonka pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema peruutetaan tai lakkautetaan, tehtävää maasta karkottamista koskevaa päätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos asiassa tarvitaan valituslupa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, valitus ei estä täytäntöönpanoa, ellei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Sellaisen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen karkottamispäättöksen täytäntöönpanosta, jolla on pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema, säädetään 200 §:n 2 momentissa.

201 §

Käännättämisspäättöksen täytäntöönpano muussa kuin kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa

Päätös käännättämisestä muussa kuin kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Jos asiassa tarvitaan valituslupa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, valitus ei estä täytäntöönpanoa, ellei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

202 §

Erinäiset täytäntöönpanosäännökset

Päätöstä käännättämisestä tai maasta karkottamisesta ei saa panna täytäntöön 147 a §:n nojalla vapaaehtoiselle paluulle annetun määräajan kuluessa. Päätöksen saa kuitenkin panna täytäntöön, jos on olemassa pakenemisen vaara tai jos henkilön katsotaan olevan vaaraksi yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2025.

Jos karkottamispäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan sen täytäntöönpanoon tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain 200 a §:n 5—7 momentin säännöksiä sovelletaan kuitenkin, vaikka niissä tarkoitettu aiempi karkottamispäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 23.5.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Sisäministeri Mari Rantanen